

Beretning

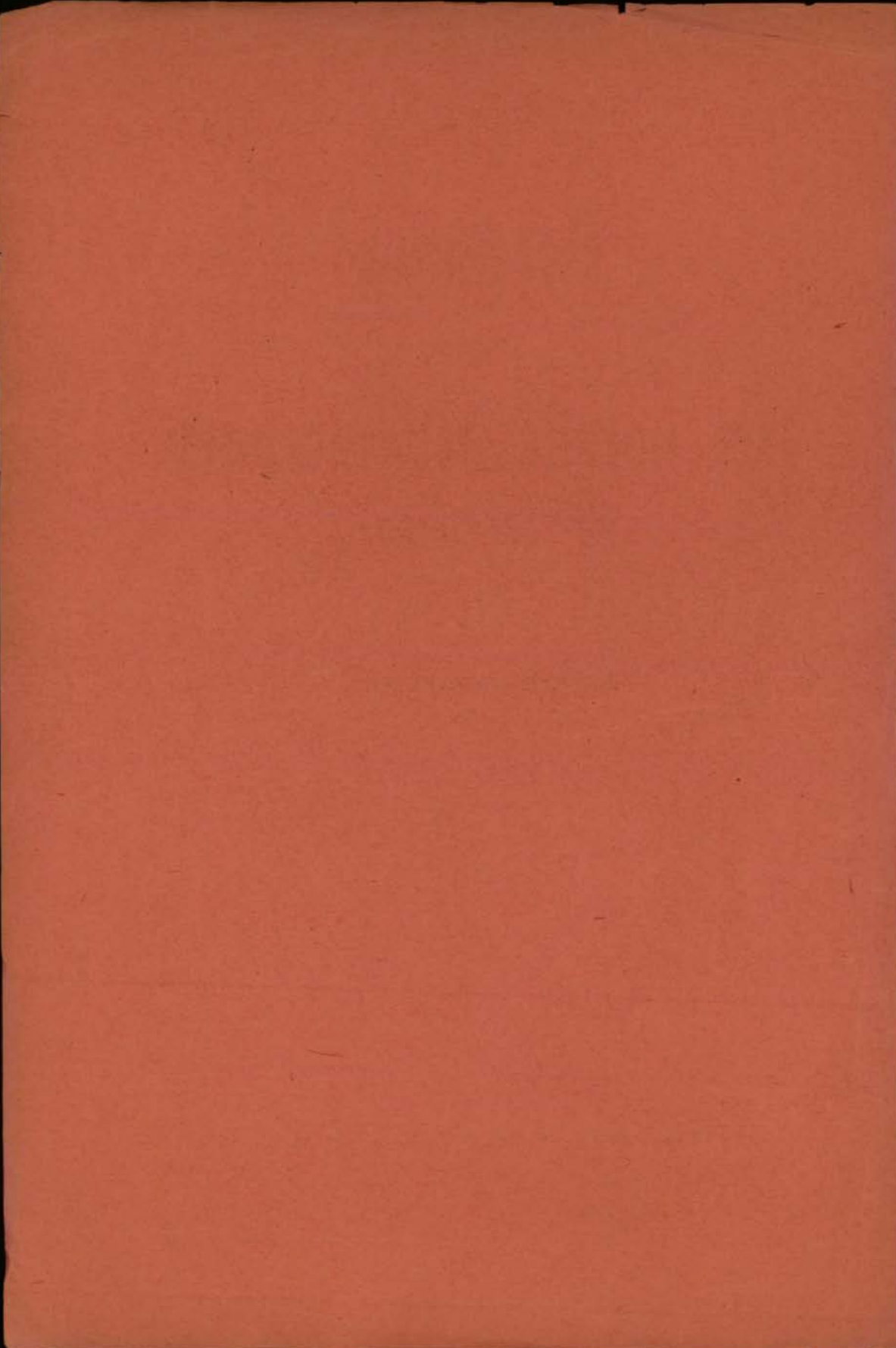
om

Det norske arbeiderparti for aaret 1906.

Udarbeidet ved sekretæren.

Kristiania 1908. — Trykt i Arbeidernes aktietrykkeri.

Beretning

om

Det norske arbeiderparti

for aaret 1906.

Udarbeidet ved sekretæren.

Grunden til at nærværende beregning trykkesjaa sents er den, at man vilde afvente den officielle statistik over stortingsvalgene for at sammenholde den med partiets.

Centralstyrets beretning.

Med aaret 1906 indtraadte atter et almindelig agitations- og organisationsaar for vort parti, efter at man var sær-
dig med de rent ekstraordinære forhold aaret forud.

Agitationen.

Der er i aarets løb udfoldet et saa stort agitationsarbejde, som den økonomiske stilling har tilladt.

Ogsaa detteaar har der i agitationen været arbeidet sammen med Norsk arbeidsmandsforbund.

S. Bernsten har saaledes holdt endel foredrag i Nordre Trondhjems amt, og A. Kallvåg har i februar og marts maaned været paa en længere rejse i Nordlands amt, hvor han holdt en række foredrag.

Af Kallvågs beretning om sin rejse hidrættes:

”I Lofoten virket jeg fra 15. febr. til 15. marts d. a. dels ved offentlige foredrag og dels ved samtale med fiskerne i rorboderne. Jeg besøgte Svølvær, Henningsvær, Stamfjund, Steine, Ure, Mortfjund og Balsfjad. I Henningsvær holdtes 3 foredrag, to i Frelsesarmeens lokale og et i en større rorbod. I Stamfjund holdt jeg et foredrag i Frelsesarmeens lokale. Paa Balsfjad holdt jeg et foredrag i en rorbod. Disse 5 foredrag var besøgt indtil trængsel, og hundreder af mennesker stod udenfor og kunde ikke komme ind. Saa var disse møder besøgt af mindst 1500 mennesker. Ifald jeg havde haft store lokaler

til raadighed, saa havde der nok ikke manglet paa tilhørere. Alle grund- og huseiere i Lofoten havde antagelig indgaat overenskomst om ikke at udleie sine huse til socialistisk foredrag. Og de holdt overenskomsten i fællesskab med ”gudsfolket”. Foredragene blev modtaget med forståelse og lønnes med bifald. Den store masse af fiskere begynder nu at bli lydhør for socialismens tale. Den søvn, som venstre har lullet folket i nu i aarevis, begynder at svinde mer og mer efterhvert som samlingsmændenes nederdrægtigheder i toldpolitiken virker, og efterhvert indfries af de samme mænds løfter, som blev givet foran kongevalget, udeblir. Fiskerne fører en haard kamp for erobringen af brodet, med livet som indsats. Alle livsfornødenheder fordyres ved overspændte statsudgifter til embedsmænd og militær samt privatkapitalister m. m. Fiskerne begynder nu at forstå humbugen baade ved kongedømmets indførelse og Michelsens fræmmepolitik i det hele. Og de vil komme over i Arbeiderpartiets rækker, efterhvert som tidsudviklingen tvinger dem til at gni den sønnen af oinene.”

I marts maaned var partiets sekretær paa rejse i Søndre Trondhjems amt, hvor han deltog i amtspartiets aarsmøde og holdt endel foredrag paa forskellige steder omkring i amtet med stor tilslutning.

I august maaned holdt Michael Rønnebo foredrag i Stavanger, Bergen, Alesund og Trondhjem, ligeledes besøgte Chr. S. Rønnebo paa en privat rejse, for

omvalget af stortingsmænd, Stavanger og Bergen og holdt foredrag der.

Joh. Johnsen holdt i juli og august nogle foredrag i Bratsberg og Hedemarkens amter, og partiets sekretær har for øvrig leilighedsvis holdt foredrag i en række distrikter.

I anledning det for vort parti betydningssfulde og spændende omvalg i Stavanger holdt ogsaa pastor Herman Hauge-rud, Kristiania, og uhrmager Petter Nils-sen, Lillehammer, foredrag der.

Bidrag til agitation er for øvrig bevilget af partikassen til Alesund, Trondelagen, Smaalenene, Buskerud, Stavanger amt, Bergen, Bodo og Narvik og Trondhjem. —

Hovedinteressen i agitationen og partiets virksomhed for øvrig koncentreret sig ganske naturligt om

stortingsvalgene.

Dette saa meget mere som nu den hoist uheldige og urimelige indirekte valgordning var afløst og vi for første gang skulde benytte det direkte valgsystem med enmandskredse, hvorved vi havde godt haab om at erobre nogle nye kredse og derved forøge vort partis repræsentation paa stortinget.

Paa grundlag af det af landsmodet opsatte program og i henhold til den vedtagne beslutning om partiets taktik gik man overalt, hvor dertil var anledning, igang med valgagitationen og opstilling af kandidater m. v.

Den politiske situation artet sig paa den maade, at den i 1905 dannede samlingsregjering med Chr. Michelsen i spidsen, der ved gennemførelsen af Norges frihed og selvstændighed støttedes af alle partier, nu forsatte sin samlingspolitik i landets indre anliggender, støttet af boire og en stor del af venstre i aaben kamp mod socialismen.

Valgene kom derfor i fremtrædende grad til at dreie sig om for eller mod vort parti, og dette havde den følge,

at interessen og valgagitationen var saa livlig og kraftig, som den sjældent ikke har været siden betsostridens dage.

Med alle de midler og kræfter, som stod til vort partis raadighed, dreves arbeidet af centraltstyret og alle samorganisationers styrer rundt om i landet ved hjælp af partibladene, valgbrochurer og en række foredrag.

Væsentlig lørdag og søndag var partiets mænd til stadighed paa kortere rejser til de forskjellige steder omkring i distrikterne og holdt agitationsforedrag.

Socialdemokratiske kandidater opstilledes i 76 kredse.

Ved første gangs valg, som maa lægges til grund for tællingen af partiets stemmetal, da man her har de forskjellige partiers kandidater, viste det sig, at socialdemokratiets stemmetal var vokset til

42,793.

Som bekendt er valgordningen nu sli, at hvis en kandidat ikke erholder mindst halvparten af de afgivne stemmer, foretages omvalg. Dette havde den følge, at i talrige kredse, hvor det første valg havde bragt vort partis kandidat de fleste stemmer eller der var udsigt til, at en socialdemokrat kunde seire, hvis de andre partier opretholdt sin kandidat ved omvalgene, slog de antisocialistiske partier sig sammen om en fælleskandidat for at beseire socialdemokraten.

Det endelige udfald af valgene blev, at følgende af vort parti valgtes:

Hilster Lind Johansen, Tromsø amt;
gaardbruger Mejer Foshaug, do.
fogeprest dr. Alfred Eriksen, do.
postmester A. Egebo-Nissen, Hammerfest,
Bardo og Vadso;

redaktør A. Buen, Trondhjem;
lærer Hjal Saba, Finmarkens amt;
stomager L. D. Sæbo, Bergen;
redaktør Torgeir Braa, Drammen;
bogtrykker Chr. S. Amundsen, Kristiania;
guldsmed Magnus Nilsen, do.

Fra Stavanger var ogsaa valgt lærer

Johan Gjosein; men dette valg blev fastsat af stortinget paa grund af feil ved forjaldsammeldelser, og ved det derefter foretagne omvalg tabte desværre vort parti denne plads. Imidlertid blev ogsaa dette valg fastsat af samme nævnte grund, og for fjerde gang var vore ivrige partifæller i Stavanger til valgkamp; men det for anledningen sammenfjælede høire og venstre med "radikaleren" Edmund Bit som paramandskandidat fik atter overtaget.

Det samlede resultat blev altsaa, at partiet rykket ind i stortinget med en trop paa 10 mand, der repræsenterer en vælgerstyrke, som det paa alle hold maa staa respekt af.

Forregnelser over partiets samtlige valgkandidater og stemmetallet paa disse vil findes i en indtagen statistisk tabel, hvortil henvises.

Indmeldte foreninger.

I aarets løb er følgende organisationer indmeldt i partiet:

Grua arbejderforening, Skoger arbejderparti, Lillehammer sociald. forening, Kristiania sociald. ungdomslag, Sagenes arbejderforening, Kristiania, Søndre Salten sociald. kredsförening, Eksportarb. forening, Kristiania, Ar. a øst e arbejderforening, Bazarhandlernes forening, Kristiania, Sandefjord arbejderforening.

Kristiansfjands arbejderparti er dannet af de derværende fag- og arbejderforeninger, hvoraf enkelte tidligere var tilsluttet partiet; denne samorganisation er nu indmeldt.

Udmeldt af partiet

er Skorstensfeernes forening i Kristiania, der vistnok er opløst.

Medlemsantallet

var ved aarets udgang ca. 19,100 i 456 foreninger.

Forøvrig henvises nærmere herom til de fra samorganisationerne indkomne beretninger.

Brochurer.

De socialistiske smaa skrifter, partiet har udgivet, er der jevn afsætning paa.

Nyt oplag er trykt af Olav Kringens "Socialismen".

Et foredrag af Ole Holmen om "Jordspørgsmaalet", holdt paa aarsmødet i Hedemarkens amts arbejderparti, tryktes i 5000 eksempl. og er benyttet i agitationen.

En valgbrochure betitlet "Arbejdernes politik ved valgene 1906" af E. Jepsen tryktes i et antal af 50,000 eksempl. og benyttedes rundt om i landet.

Nye partiblade

er med landsstyrets godkendelse oprettet i Kristiansund R. ("Tidens Arv"), i Fredrikstad ("Smaalenes Social-Demokrat") og i Kristiansand S. ("Sørlandets Social-Demokrat").

Fra partistyrelsen i Sverige har været forespurgt om for Norges vedkommende at være med til udgivelsen af et fælles socialistisk tidskrift for Skandinavien; men centralstyret svarede ikke at gaa med hertil væsentlig af økonomiske grunde.

Landsstyret

har været samlet til møde en gang, nemlig 12. april, dagen for partiets landsmøde traadte sammen.

Forøvrig har de jager, der har nødvendiggjort det hele styres behandling, været omfendt til skriftlig afstemning.

Centralstyret.

I henhold til partiets love har to medlemmer været tilfjorordnet sekretariatet for Arbejdernes faglige landsorganisation, nemlig Jonas Nygaard og Edo. Svendsen.

Til centralstyret har fra sekretariatet været tilfjorordnet Ole D. Vian og Joh. Johnsen.

Møder har været afholdt som regel hver 14. dag, hvor de foreliggende betydelige antal jager har været behandlet.

Flece fællesmoder med partiets repræsentanter i Kristiania bystyre samt med stortingets partifraktion har ogsaa været afholdt.

Partiets hovedkontor.

Ved Magnus Nilsjens valg som stortingssmand blev det nødvendigt at staae yderligere hjælp paa kontoret. Kst. Martha Johnsrud, der tidligere delvis havde assisteret her ved siden af at læse korrektur i "Social-Demokraten", blev derfor ansat, og forøvrig har der været benyttet lidt delvis lønnet hjælp. Dette er dog stæet uden nogen merudgift for partifaksen, idet sekretæren efter eget ønske ikke har hævet nogen løn for sit arbejde paa kontoret i stortingstiden.

"Bardøjagen".

I september maaned hændte der noget, der vakte almindelig opsigt og harme blandt alle demokratisk tænkende baade i og udenfor landet.

I bladet "Finmarkens" trykkeri blev der nemlig af et par russiske socialdemokrater trykt en del socialistiske skrifter, hovedsagelig aftrykt af ældre brochurer og proklamationer, tidligere udgit i Genf, Paris og andre steder.

I sin frugt for den russiske revolution og forstyrrelsen af det gode forhold til zarén, foranlediget saa den første norske udenrigsminister, den "friindede" Lovland, disse skrifter beslaglagte.

Centraltstyret besluttet hurtigst mulig at jamnekalde et offentlig protestmode i Kristiania mod dette indgreb i trykkesfrihedsretten, og anmodet videre partifractionen i stortinget om at ta sagen op der, naar dette blev samlet.

Protestmodet havde fyldt lokalet til trængsel, og enstemmig nedlagdes indsigelse mod beslaglæggelsen.

Lignende moder holdtes paa en række steder omkring i landet, og paa alle disse blev denne handling stærkt og bestemt be-

tegnet som uheldig og vancerende for et frit, demokratisk land.

I stortinget foretog dr. Griften paa partigruppens vegne en interpellation om sagen; debatten blev baade skarp og livlig, men endte med det for det "friindede" parti betegnende resultat, at socialdemokraterne blev alene om at stemme for det fremførte forslag til mistillidsudtalelse.

Imidlertid lykkedes det senere at faa den af retten stadfæstede beslaglæggelse ind for lagmandsret og denne kom, inden nærværende beregning er trykt, til det resultat, at beslaglæggelsen blev at ophæve.

Det lykkedes saaledes ved folkedomsstolen at tilbageblaa dette angreb fra regjeringens side mod trykkesfriheden i Norge.

Stipendiekomiteen.

Til den komité, der udarbejder indstilling vedrørende uddeling af statens stipendier for haandverkere og tekniske arbejdere, opnævnes som bestyrelse to medlemmer fra arbeiderpartiet. Disse var imed M. Michelsen, Kristiania, og jnedker Sjemvif, Stavanger.

Mai-demonstrationerne.

1. mai var som vanlig først og fremst viet travet paa 8-timers arbejdsdag, men ved siden deraf fremholdtes de almindelige politiske spørgsmål og de kommende stortingssvalgs betydning.

Tilslutningen til togene var overalt god. —

Dagens talere, hvor disse er bejorget under medvirken af partiets kontor, var paa efternævnte steder følgende:

Kristiania: Alfred Griften.

Oslo: Jørg Berge.

Fredrikstad: Ole E. Lian.

Drammen: Egede-Nissen.

Sandnessjørd: Chr. S. Knudsen.

Arendal: S. Bernsten.

Eidsvoll: M. E. Gundersen.

Lillestrøm: M. Foshaug.

Borsgrunn: S. Haugerud.

Sarpsborg: Torgeir Braa.
Stotfjøs: A. Bah.
Grimstad: Jacob Vidnes.
Stavn i Hallingdal: Einar Li.
Njehede: D. Jensen.
Mjondalen: J. Karlgren.
Stenmestad: Randolf Arnesen.
Gamar: Rich. Hansen.
Trondhjem: C. Jepsen.
Tonsberg: Gunstein Andersson.
Lnsaker: M. Ormestad.
Fredrikshald: Linder Strom.
Honefjøs: Jonas Rygaard.
Nysen: M. Sundby.
Larvik: Sven Mattsson.
Stabanger: Joh. Johnsen.
Malmo: Magnus Rilsjen.

17. mai.

Denne dag anbefaltes af centralstyret, ligesom de sidst foregaaende aar, at benyttes som demonstrationsdag for kvindestemmeretten, og tog foranstaltedes paa flere steder af kvinder, men tilslutningen til disse har været langt mindre end man kunde ha grund til at vente.

Bernhard Hansens fond.

For at faa lidt midler tilbeie i dette fond, hvorved der kunde ydes hjælp til de mange trængende partifæller, der ofte henvender sig til partiets kontor, samt for at kunne realisere det oftere omtalte onske om at rejse en bantasten paa Bernhard Hansens grav, udsendte centralstyret et opdraab til partiafdelingerne om at yde bidrag hertil.

I opdraabet nævntes specielt de mange

forfulgte russiske frihedstjæmper, der af zarvældets haandlangere under risiko for fængsels- og dødsstraf er drevet ud i landflygtighed; en del af disse har ogsaa søgt hid til landet, og har da maattet bringes oieblikkelig hjælp.

Indsamlingen indbragte kr. 917.20 og er senere anvendt i overensstemmelse med forudsætningen, hvorefter mere i næste beretning.

I Kristiania

har arbeidet været drevet jævnt og godt med moder i de forskjellige foreninger og kredse og med agitation for "Social-Demokraten"s udbredelse.

Interessen samlet sig naturligvis om stortingsvalget, da man nu ved byens inddeling i 5 kredse havde godt haab om endelig at sætte socialdemokrater som tingmænd paa Kristianiabanken.

Valgkampen var livlig og temmelig stærk; thi hoiere kjæmpet med alle til raadighed staaende midler for at holde stillingen og fik ogsaa hjælp fra enkelte af regjeringens medlemmer.

Men vore folk laa heller ikke paa liden; talrige moder holdtes, aviser og brochurer uddeltes og ivrige partifæller deltog i stor udstrækning som rodestaanere i de forskjellige kredse.

Resultatet var, at to kredse erobrede uden omvalg og et godt stemmetal opvistes i de øvrige kredse.

Salt afgaves 9892 st. paa vort partis kandidater i Kristiania.

En god begyndelse, som vi har grund til at vente en lovende fortsættelse af.

Fra by- og amtsorganisationer.

Afershus amt.

Aaret 1906 har været en periode af intens agitation for vor organisation, et kampaar af høj rang. Straks efter aarsstiftet udsendte styret et opdraab til alle arbejdere og demotrater i Afershus — væsentlig beregnet paa de udenfor vort parti staaende arbejderforeninger — om at opta til behandling sporsmaalet om tilslutning til vort parti.

Resultatet blev, at jagen kom under debat i forskjellige foreninger, og vi har i aarets løb havt den glæde at kunne byde en flerked af nye afdelinger velkommen i partiets rækker. Fra 1. juli indmeldtes Nølands arbejderparti og Enebæk arbejderforening; Nitedal arbejderparti har faaet tilslutning af en broderforening i Hakedal og bestaar nu af 3 foreninger, hvis fællesanliggender varetages af et fællesstyre; Ullensaker arbejderparti bestaar nu af 4 foreninger: Nøften arbejderamfund, Ullensaker arbejderforening, Jessheim arbejderamfund og Gardermøens arbejderforening; Afers arbejderparti har faaet en ny gren i Nordstrand arbejderforening og Østre Bærum i Naddesrud fredsforening.

Fra oktober kvartal er indmeldt Ullskog arbejderforening, der tidligere stod tilsluttet den liberale organisation, og fornødt stiftedes Sitfogens arbejderparti i tilslutning til amtspartiet. Nu sidst har Niser arbejderparti faaet tilvækst af en ny fredsforening. Amtsorganisationen, der ved aarets begyndelse

bestod af 27 afdelinger, er nu vokset til 39 afdelinger og har nu jodfæste i de fleste af amtets bygder.

Der er endvidere godt haab om i en nær fremtid at faa yderligere endel nye parti-afdelinger, idet den i aarets løb drevene agitation sikkerlig vil bære en frugt.

Aarets iørttingsvalg blev naturligen det, der væsentligst laa beslag paa styrets og medlemmernes opmærksomhed.

Agitationen har været drevet med alle til raadighed staaende midler — og vel faa det.

Paa arbejderpartiets 19. landsmode i Kristiania 1906, hvor amtspartiet var repræsenteret med tilsammen 21 repræsentanter, vedtoges valgprogram og takstik; overensstemmende med beslutningen stillede kandidater i amtets samtlige 5 kredse uden i nogen kreds at etablere samarbejde med andre partier.

Før at lette valgarbejdet dannedes i hver valgkreds kredsbestyrelser bestaaende af repræsentanter fra de enkelte bygders organisationer. Bistnok var tiden knap til at bringe disse nye organer i helt effektiv virksomhed, men de gjorde visse sin store nytte.

I valgtoemed spredtes ca. 7000 ekzpl. chure: "Arbejdernes politisk"; desuden 9000 ekzpl. af en ved amtsstyret udarbejdet og specielt for dette distrikt beregnet mindre brochure, ligeledes 3000 ekzpl. af et flyveblad samt i 2500 ekzpl. et opdraab i anledning omvalget. Endvidere spredtes ialt 2700 løsmunere af "Social-Demokraternes" mure, hvor billede og biografi

af de forskjellige freds- og stortingskandidater var indtrådt.

Ved overenskomst med "Social-Demokraten"s ekspedition opnaaedes at saa bla- det for halv pris til nye abonnenter i maanederne for valget. Paa den maade distribueredes ialt henved 300 maanedes- abonnements. Efter freds udgav desuden et eget optraad i et betydeligt antal ek- s- pl.

Af foredrag er i den forløbne del af aaret afholdt 152, for den væsentligste del formidlet ved tryk; hertil kom- mer et vistnok ikke ringe antal foredrags- moder, arrangeret af de ingre- afdelinger, og hvorom meddelelse ikke er tilfaldt tryk.

Ved stortingsvalget blev vore stemmer meget nær fordoblet fra 1903 til første valg 1906 og ved omvalget end yder- ligere oget med over 1500. Vi fik rigtignok ingen af vore repræsentanter valgt, men den enorme fremgang for vort parti vakte glæde og beundring hos partifæller baade i ind- og udland. Og tallene gir de bedste forhåbninger om, at i en nær fremtid vil sejren være vor. Den forenede reaktion i Alershus kan nu sees at ha præsteret sit yderste; enhver fremtidig fornyning vil bli i vor favør.

Angaaende partiets kommunale virksomhed kan meddeles, at vore repræsentanter i hver sin kreds søger efter evne og leilighed at fremme de program- fager, hvorpaa de er valgt. Specielt har man strævet med forbedringer paa skole- omraadet; skolemateriellets overførelse i bestatningen, der ijsor opføres som for- slag i alle de herredsstyrelser, hvor vi har repræsentanter, blev overalt nedstemt; for- slaget er ogsaa iaar optat paa flere steder med samme resultat. Forslag om foran- bredte ligningsregler er paa flere steder fremsat med delvis held.

Af de fra afdelingerne indsendte be- retninger fremgaar, at vor deltagelse i her- redsstyrelserne har bevirket, at paa de fleste steder er vort parti nu — om end i ringe indflydelse — repræsenteret i skolestyre,

jundhedskommission, fabriksflyn, bolig- bankkomite, vergeraad, ligningskommis- sion, lagrettenvalg osv. I Alker, Alker og Allensaker er folk af vort parti valgt til forligelseskommissioner. For- øvrigt har virksomheden været begrænset til mere eller mindre vellykkede forlig paa at lempe paa forskjellige misforhold, f. eks. med henblik til planlæggelsen og ud- førelsen af kommunale arbejder. Overalt sees partifællerne at ha gjort betydelige for- at indskrænke rusdrifhandelen, delvis med noget held. Repræsentanternes sta- desløsholdelse for tabt arbejdsfortjeneste har i endel bygger i nogen grad været forøget praktiseret; midlerne hertil er til- veiebragt dels ved forhøielse af den or- dinære kontingent, dels ved fæstlige arrange- ments og indsamling af frivillige bidrag.

En væsentlig hindring for gennemfø- relsen af vore større programfager er det finansielle vanske, som af de borger- lige partier mangesteds er indvirket i kom- munalforvaltningen. Kommunerne er nedbrunget i gjæld slig, at en af vort partis væsentligste og først foreliggende opgaver maa bli at søge kommunen vist ud af de svære gjældsbyrder samt mod- sætte sig ny gjældsforlængelse.

Selv om der paa dette tidspunkt ikke i større indflydelse kan peges paa gjen- nemførte fager, har dog vor deltagelse i herredsstyrelserne ikke været forbigaaende. I forbindelse med de forskellige fager har der været anledning til at ilaa til lyd for vore ideer; vort grundsyn paa samfunds- forholdene og vor anvisning til spørgsmaa- lenes løsning er tvunget under debat; mod- standernes afvisning af kommunens anliggen- der i fortid og nutid er underkastet en kritisk, som magthaverne ikke altid har fundet behagelig og som de kun har overvundet ved anvendelsen af den magt de som fler- talspartier besidder. At disse debatter i offentlige forsamlinger er af agitatorisk be- tydning og ved valgene fremover vil bringe os oget repræsentation i de kommunale in- stitutioner, kan med sikkerhed forudsies.

Dette ved tiden af et ihærdigt oplysningsarbejde bortriggjennem distrikterne vil utvivlsomt efterhvert udrydde de vrangforestillinger, der endnu i stor udstrækning forefindes ang. socialismens idé, dens maal og dens midler. Det er dette oplysningsarbejde, som nu maa drives for at bringe et godt resultat af kommende aars kommunevalg.

Med henblik paa vor organisations udvikling jaavel i indre fæsthed som i ydre omfang vil der for aarsmodet foreligge forslag om lovforandringer, der tar sigte paa en delvis omorganisation af amtspartiet, jaaledes at de i statsborgerlig henseende fastslaaede 5 valgkredse kommer til mere at danne en særskilt og selvstændig virkende organisme, dog med amtspartiet som det fælles bindeled overfor hovedorganisationen. Man mener det heldigt jaavel i agitatorisk som administrativ henseende at lade arbeidet mere fordelt dermed, at flere partifæller træffes ind i den levende administration, men samtidig hermed mere koncentreret, idet de forskellige kredsorganisationers ledelse da i første række vil kunne ha opmærksomheden henvendt paa at styrke partiafdelingerne inden sit eget distrikt.

Idet man afslutter denne aarsberetning, skal man udtale det haab, at det ogsaa i fremtiden maa lykkes vor organisation at nyde en tilsvarende fremgang, som den hidtil har haft, at den ubrodelige solidaritet, som hidtil har været vor styrke, maa fortsættes og om mulig ogsaa, til held og lykke for inaaftaarsbefolkningen i vort land og dermed for arbejderklassens rejsning og endelige frigjørelse verden over.

Ole S. Tokernud,
formand.

S. Bergenhus amt.

Til vort amts arbejderparti er fire foreninger tilsluttet med et samlet medlemsantal af 200 medlemmer. Ingen nye fore-

ninger er i det forløbne aar tilsluttet organisationen paa grund af manglende forståelse af organisationens betydning. Betingelserne er tilstede, men vi mangler agitatorer og organisatorisk kraft. 3 aarets lob er afholdt 19 socialistiske foredrag paa forskellige steder inden amtet. Som foredragsholdere kan nævnes d'hr. kand. jur. Puntervold, Kristiania, lærer Gjostein, Stavanger, redaktør Ungell-Liør, formand T. Christensen samt kjobmand Schanke. De 3 sidstnævnte fra Bergen.

3 3. og 5. valgkreds opstilledes egne stortingskandidater til valget 1906. Vore kandidater erholdt ved valget 667, ved omvalget 779 stemmer.

Martin Moe,
p. t. formand.

Busterud amt.

Amtet har 30 foreninger. Det samlede medlemsantal udgjor ca. 1300 mod forrige aar ca. 950. Foran stortingsvalget jortes en energisk, kraftig agitation. Paa sommerstevnet i Bjondalen blev det besluttet, at de opstillede kandidater mest muligt skulde virke inden sin kreds, saa de stemmeberettigede lærte sine mænd at kende. Gunnstein Andersson holdt da en række foredrag i Øvre Eker, Hurum, Lier og Røken, Mads Baarud i Ringerikes kreds. Kandidaten i Hallingdals kreds, hr. oplysningsmand Mæss, havde ikke tid til større agitation inden sin kreds.

Amtspartiets styre hævendte sig da til Torgrim Bilstad, som derefter gennemreiste hele Hallingdal og holdt ialt 14 foredrag. Han holdt desuden flere foredrag i Ringerikes kreds. Foruden de her nævnte virket i vore kredse: Magnus Nilssen, Egede-Nissen, Bernsen, Torgeir Braa, Johs. Hanssen, M. Stadium, frk. Marie Ruud, Rongsberg, og flere andre med enkelte foredrag.

Det viste sig da ogsaa ved stortingsvalget, at agitationen havde baaret sine frugter. Det var paa nippet, at et par af

vore kandidater (Truving og Baarud) skal de gaat igjennem.

Partiets vækst var 1721 stemmer eller, hvis man skal regne med de ved omvalget monstrede stemmer, 2057.

Vort parti gaar raskt fremad her, hvilket man muligens i første række bør og kan takke "Fremtiden" for. Dette blad udfører sikkert nok et missionsarbejde, som de fleste endnu ikke fortaar betydningen af.

Bladet har heldigvis haft en enestaaende fremgang med hensyn til abonnentantal, og det spaar godt.

Partiets styre har afholdt 4 moder, og der er holdt 2 amtsmoder.

Torgrim Bilstad,
jüng. formand.

Bratsberg amt

Amtspartiet har i det sidste aar bestaaet af 7 foreninger med tilfammen 500 medlemmer. Juftebo arbeiderforening har ikke opfyldt sine forpligtelser i henhold til amtspartiets love, saa den maa derfor betragtes som udgaat; men jeg haaber, det snart skal lykkes at faa den istand igjen. Hollens arbeiderforening har — grundet godsseier Cappelsens optraeden overfor arbeidernes organisation med det resultat, at de fleste og bedste organiserede arbejdere dels fik affled og dels af egen grund forlod stedet — gaat endel tilbage i medlemsantal; men der er nu haab om god fremgang i det kommende aar, da flere nye arbejdere deroppe har begyndt for det nye grubeompani.

Amtsarb.partiet har for første gang gaat selvstændig til storkingsvalg i de tredje, hvor vi havde foreninger, nemlig i byerne Skien og Porsgrund samt i 3 af amtets tredje. I Skien deltog partiet ikke i omvalget.

Amtsarbeiderpartiet har i det sidste aar arbeidet ihærdig for at faa et organ for amtet. Man fik jo, hvor nødvendigt det er at ha et organ til sin raadighed, under det sidste afsluttede storkingsvalg. Der blev da en tid for nytaar udsendt aktieindbydelse

til saavel foreninger som private. Aktiekapitalen er sat til 5000 kroner, fordelt paa 500 aktier a 10 kroner, der betales med 2 kr. og siden 1 kr. pr. uge pr. aktie. Det hele beløb maa være fuldt indbetalt for bladet udgives. Foretagendet omfattes med interesse, saa vi har haab om, at bladet kan udkomme i løbet af sommeren.

B. R. Saltvig,
p. t. formand.

Smaalenes amt.

Formanden har afholdt 28 foredrag om politiske og jagtige emner. Desuden har der — specielt under valgkampen — været afholdt en flerked af moder med forskjellige foredragsholdere, navnlig Alb. Eberhardsen, Andreas Hanssen, Johan Petterjen, Ole H. Jitre, E. E. Wallström og flere.

Resultaterne er da, at der er stiftet foreninger paa de fleste steder, hvor der er arbeidercentra; dog er ikke alle indmeldt i vort parti endnu.

De tilsluttede foreningers antal er nu 19. Amtspartiets medlemsantal kan for nærværende ikke opgives, da vore protokoller strog med i branden hos vor kasserer. Antagelig er det ca. 600. "Smaalenes Social-Demokrat" udkom med sit første nummer den 18. juni. Fra 1. november udkommer det 4 gange ugentlig. Det har allerede en stor udbredelse. Trykkes i 2200 eksemplarer. Den 24. juni afholdtes et meget vellykket arbeiderstevne i Sarpsborg med foredrag af Magnus Nilssen, Michael Puntervold m. fl.

Til agitation for storkingsvalget modtog vi fra "Det norske arbeiderparti" 150 kroner, som fordeltes med $\frac{1}{3}$ til Glensminge, $\frac{1}{3}$ til Tune og det resterende til de 3 øvrige tredje i amtet. I alle 5 tredje havde vort parti opstillet kandidater.

Salt blev der paa vore kandidater afgit 1506 stemmer i 1906 mod kun 13 stemmer i 1903. Vort arbejde viser sig saaledes at ha baaret forholdsvis rige frugter.

Vi har overvundet meget af den værste for-
dom og skulde derfor herefter ha begrundet
haab om, at organisationen nu skulde gaa
baade hurtigere og lettere end for.

Alb. Moeikau,
formand.

Skoger freds' arbeiderparti.

(Jarlsberg).

Vort parti blev stiftet i juni 1906
efter initiativ af Skoger arbeiderparti.

Partiet har nu foreninger over hele
fredsen med undtagelse af Svelvik og
Strommen; men det er meningen at opnaa
en kraftig agitation paa disse steder, saa
 snart partiets midler tillader det.

Der afholdtes repraesentantmode i
Sande den 1. juli, hvor der blev opstillet
stortingskandidat med suppleant.

Med en tom kasse og en uprovet or-
ganisation gik dog partiet trostigt til valg,
og resultatet blev langt over for-
ventning.

Sondag 30. december holdtes reprae-
sentrantmode i Sande, hvor det blev be-
sluttet, at forholdstalsvalg skulde forlan-
ges ved kommende kommunevalg.

Saavidt styret bekendt har ikke nogen
af foreningerne deltaget i noget valg siden
stortingsvalget — med undtagelse af
Stromsgodsets arbeiderparti, der havde op-
sat egen liste til valg paa tilsynsudvalg ved
folkestolen, og vort partis liste erholdt fra
34—52 stemmer og seiret i sin helhed.

Thorvald Martinsen,
formand.

Stavanger amt.

Ved aarets begyndelse var 15 forenin-
ger med 943 medl. gjennem amtspartiet
tilsluttet Det norske arbeiderparti. I 1906
er indmeldt Malernes forening, Slagter
og vølsem. foren., Skibs- og modelhjn.
foren., Stavanger samt Jæderens freds
arb. foren., Sandnes og Herlands arbeider-
parti, Nillevaag, med tilf. 125 medl. —

Amtsorganisationen bestaar saaledes ved
aarets udlob af 20 foreninger med 1063
medlemmer.

I Hangejund er der nylig dan-
net en fredslig samorganisation ("De sam-
virkende fag- og arbejderforen.") bestaa-
ende af 8 foreninger, og der tor være ud-
sigt til, at denne organisation i en ikke
altfor fjern fremtid kan indmeldes i
partiet.

Amtsorganisationen har i 1906 sær-
lig lagt sit arbejde i valgagitationen.
Der foranstaltedes ialt 14 valgmoder med
foredrag rundt i amtet med undtagelse
af Stavanger, hvor der blev afholdt en
lang række moder. I landdistrikterne
holdtes foredrag i Hoiland, Gjesdal og
Time (Jæderen), Vole, Naaland og Strand
(Herbo og Hafsøjord). Desuden befor-
gedes uddelt valgbrochurer i et antal af
1000, ligesom man ved velvillig imøde-
kommenhed fik et stort antal ekapl. af par-
tiets organ "1ste Mai" spredt gratis om-
kring. Da man fandt, at der ikke var
udsigt til seir i Holmens freds, beslutte-
des ikke at delta i omvalget. I Verket
seiret partiets kandidat ved første omvalg,
men ved andet omvalg (foranlediget ved
stortingets underkendelse af Gjøsteins fuld-
magt) indgik de borgerlige partier hemme-
lig valgalliance. Arbeiderpartiets kandi-
dater opnaaet ved dette valg henholdsvis
1120 og 1030 stemmer. Forskjellen mellem
repraesentantens og varamentens stemme-
tal bunder ikke i nogen indre splittelse,
men kommer af, at endel demokratisk ar-
beidere benytter en liste med navnene Gjø-
stein — Oddmund Rik. De borgerlige par-
tiers fælleskandidat seiret med 1147 st.

Stortinget har imidlertid forlangt
retslig undersøgelse ianledning af det sidste
omvalg, og det maa betegnes som sikkert,
at et nyt tredje valg maa foretages i
Verkets freds.

I styret for

Stavanger amts arbeiderparti:

A. T. Sviland, Oscar Pedersen,
i. t. formand. i. t. sekretær.

Søndre Trondhjems amt. Ntrøndelagens arbeiderparti.

Siden det sidste aarsmode er der afholdt et specielt aarsmode, to amtsstyremøder og 7 møder i forretningsudvalget.

I henhold til sidste aarsmodes beslutning blev det amtsstyrets forste og fornemste opgave at ta sig af

agitationen i amtet.

Vi var saa heldige umiddelbart efter aarsmodet at kunne benytte partiets sekretær hr. Magnus Nilsen til en kortere foredragsturné. Han holdt da foredrag, foruden i Melhus under aarsmodet, paa følgende steder: Heimdal, Ranheim, Hommelvik, Kila, Storen og to foredrag paa Nørø. Overalt var der godt fremmøde og begejstret hennning. Dette blev en god begyndelse til den senere agitation. For at faa midler tilveie til agitationen blev det besluttet at udligne en ekstrafontingent af 50 øre pr. medlem. Desuden ansogte man Det norske arbeiderparti og Nørø arbejdsmandsforbund om bidrag til agitationen. Arbeiderpartiet bevilger 300 og forbundet 100 kroner. Dette i forbindelse med amtsorganisationens egne midler satte da forretningsudvalget istand til at drive agitationen uafkortet i flere maanedes.

Ifølge sidste aarsmodes beslutning foretog amtsstyret valg af agitator. Som saadan valgtes i et styremøde den 11. marts 1906 amtspartiets formand Martin O. Trammøl. Han begyndte sin agitation den 20. mai og reiste uafslædig indtil forste afstemning fandt sted den 20. august, altjaa akkurat 3 maanedes. Han holdt i den tid 70 foredrag og stiftet herunder flere nye foreninger og reorganiserede et par gamle, nemlig Nørø Hørgs arbeiderlag og Kjøli grubearbejderforening.

Under valgkampen holdt desuden rektor Buen, lærer Guldal og maskinist Ole flere foredrag. Forovrig talte Svend O. Skardal, M. Balsnæs, Herman Mars, A. O. Thornæs, Ole J. Søberg, Gunnar

Skvaal, Hans Mthaug og Jakob Malvaa leilighedsvis nogle gange.

Baade for og efter valgkampen har amtspartiets formand været paa farten for at holde foredrag og stifte foreninger. — Lærer Guldal har ogsaa efter valget holdt nogle foredrag i øvre Guldalen, samt A. Malvaa paa Arbejdsmandsforbundets vegne.

Under agitationen er der udfoldet en livlig propaganda for vor presse. Socialistisk literatur har der ogsaa været en livlig afsætning paa, ligesom amtspartiet udgav et valgopraab 4-sidigt — som blev spredt i et antal af 7000. — I det hele medgif der til valgarbejdet ca. 1000 kroner.

Al arbeiderstevner

har der været holdt flere i aarets løb. I forste række kommer amtsorganisationens aarlige stævne, som holdtes paa Orlandet den 28. juli. Det havde samlet flere hundrede mennesker og var helt igjennem vellykket.

De socialdemokratiske ungdomslag i Trondhjem arrangerede et større stævne i Hommelvik den 1. april ifjor og et stævne paa Selsbak den 10. februar iaar. Det stedlige styre af Nørø arbejdsmandsforbund tog initiativet til afholdelse af et arbeiderstævne paa Orkedalsoren den 15. juli og et andet i Hommelvik den 19. august. Alle disse stævner har været af stor agitatorisk betydning. Amtspartiet har derfor støttet disse sammenkomster ved at afstyre med talere etc.

Det ekstraordinære amtsmode.

I henhold til aarsmodets beslutning sammendales der et ekstraordinært amtsmode paa Heimdal den 24. juni til nomination af stortingskandidater.

Grunden til, at man opstiller de samme kandidater i de to Rosenfredje var, at man

ingen partiafdeling hadde i den ytre freds. Amtspartiet la da heller ingen agitation paa denne freds, væsentlig fordi man ikke kunde række over det hele amt. Bare et foredrag blev holdt i Ytre Fosen, nemlig i Ala, ogiaa det eneste sted, hvor partiet fik nogen stemmer.

Medlemsbevægelsen

Har i aarets løb været jevnt opadgaende, da mange nye afdelinger er kommet til.

Medlemmer pr. $\frac{1}{3}$ 07:

Gulsdalen . . .	15 afd.,	715 medl.
Strinden og Selbu . . .	8 "	199 —
Orkedalen . . .	2 "	28 —
Fosen . . .	3 "	88 —

Tilf. 28 afd., 1030 medl.

Bed udgangen af regnskabsaaret 1905 —06 hadde partiet 18 tilsluttede afdelinger med et medlemsantal af 869, deraf 115 kvinder. I aarets løb er en afdeling — Njoli grubearbejderforening — opløst, men blev dog i sidste halvdel af forrige aar reorganiseret og indmeldt paanyt. Af ny- stiftede afdelinger er siden sidste aarsmode følgende indmeldt: 1) Orkedalsorens soc. dem. ungdomslag, 2) Hommelvik soc. dem. forening, 3) Hommelvik fags- og tømtarbejderforening, 4) Heimdals arbejderlag, 5) Tempes social-demokr. forening, 6) Nedre Horgs arbejderlag, 7) Bjugn's arbejderlag, 8) Opdals arbejderlag, 9) Øvre Storens arbejderlag, 10) Holtaalens dem. forening. Det samlede afdelingsantal pr. 1. marts 1907 blir saaledes 28 med en forøgelse i medlemsantallet af 145, deraf 14 kvinder. Med henblik til medlemsantallet maa dog bemærkes, at der fra en flerkhed af afdelinger mangler rapporter for alle kvartaler i 1906 samt 1. kv. 1907. Desuden er der paa nytaar stiftet et par nye afdelinger, som ved beregningens affattelse endda ikke var officielt indmeldt i amtspartiet, nemlig Sofnedalens arbejderlag og Alens arbejderforening. I Øvre Horg er der ligeledes teg-

net medlemmer til en partiafdeling. Praktisk talt er der saaledes 31 afdelinger.

Vi har ogsaa udjagt til ved fortjat agitation at faa flere nye afdelinger. Ved Selsbak har der været agiteret energisk for at stabe en partiorganisation, men hidtil uden resultat. Som de steder man i første række bor ha opmærksomheden henvendt paa, kan nævnes Singsnaas herred i Guldalens freds, Borien, Orkedalen og Meldalens herreder i Orkedalens freds, Alabu, Veinstrenden, Bynæsjet og Selbu herreder i Strindens freds, samt de til Orlandet stødende herreder i Fosen.

Alt i alt er stillingen i amtet den bedste. De fleste afdelinger arbejder godt, og vor sag omfattes med levende interesse af amtets arbejderbefolkning. Dette spaar godt for det fremtidige arbejde. Det gjælder om at hver mand er paa post og udfolder den agitation og det arbejde, som man efter evne og leilighed er istand til at præstere. Resultaterne vil altid staa i forhold til det arbejde, som blir nedlagt i sagens interesse. Dette bor enhver meningsfælle erindre.

Ultrondelagens arbeiderparti.

Martin O. Tranmæl. Gunnar Kvaal.

Ole Söberg.

Ole O. Fremo, jr. N. E. Hlaaloffen.

Nordland.

Aarsmode afholdtes paa Dov i Gadsel den 15. juli 1906, hvor valgprogram til stortingsvalget blev droftet og vedtat. Partiet besluttet at gaa til valg paa egen liste. Som stortingskandidater opstilledes: Sneider Carl Johansen (repræsentant), Stofmarknes, og med Ivar Thune, Andenes, (varamand). Det norske arbeiderpartis og Norsk arbeidsmandsforbunds agitator hr. Kalvaa bereiste distrikter i ca. 1 maanedes tid og holdt politiske foredrag. Amtspar-

tiets udgifter til hr. Kalvaa var kr. 24.50. Hr. Herman Christensen, som var amtspar-tiets formand til 15. juli 1906, meldte sig da ud og har siden efter bedste evne saa vel mundtlig som skriftlig modarbeidet par-tiet, hvilket vistnok i høj grad hjalp vore modstandere til at vinde seier ved høstens valg. —

Vor stortingskandidat erholdt ved om-valget 746 stemmer. Baramandens stem-metal kan ikke noiagtig opgås; men han fik antagelig ca. 100 stemmer mindre.

Fra Hatfsjældalen har jeg modtaget skrivelser om, at man der har stiftet forening, som dog endnu ikke er indmeldt i amts-partiet. Ifølge sidste meddelelse fra kas-sereren, har kun Andenæs socialdemokratiske forening indbetalt sin amtsfontingent, saa jeg kan for tiden ikke si, hvormange foreninger det er, som fremdeles vil tilhøre samorganisationen.

Amtspartiets bestyrelse bestaar af følgende herrer: Svær Thune (formand), Andenæs, Johan Kolberg (næstfor-mand), Sortland, N. E. Eliassen (kas-serer), Sortland, Hans Anderjen, An-denæs, og R. N. Olsen, Andenæs.

Svær Thune,
f. t. formand.

Vif.

Det meddeles, at vi i vor valgkreds ikke har nogen samorganisation, da Vif arbeiderparti er den eneste organisation i denne valgkreds, som er tilsluttet "Det norske arbeiderparti".

Vif arbeiderparti opstillede egen stor-tingskandidat og baramand, som dog bare erholdt 86 stemmer.

Vi har henvendt os til "Centralstyret" med anmodning om en foredragsholder, som skulde ha den opgave at organisere socialdemokratiske foreninger her. Arbeiderpartiets sekretær meddelte, at hr. N. Kalvaa fra Trondhjem netop var paa vej til Nordland og havde i opdrag at agi-tere baade for saglig og politisk organi-

jation i distrikter, som dertil fandtes bedst egnede. Der blev imidlertid lagt beslag paa Kalvaa's tid i de nordligste distrikter, hvorfor vi ikke fik nogen støtte af ham som organisator.

Det kan ikke negtes, at der her er jordbund og betingelser for socialismen; men folket har ikke det nødvendige kjend-skab til den og indbilder sig, at venstre kan gjøre noget for fister=almuen. Efter hvert som den demokratiske befolkning lærer at indse, at venstres reformarbejde er bygget paa et fejlagtigt grundlag, vil de soci-alistiske tanker gro og rinde vækst. Men det er greit, at et socialistisk oplysnings-arbejde vil paaahnde denne vækst.

Vi tviler ikke paa, at en socialistisk agitation vil bære rige frugter. Det er af betydning, at vi blir repræsenteret af mænd, der vil og kan gennemføre vore jager, og som er af og for arbeiderklassen.

For Vif arbeiderparti.

Cornelius Enge,
formand.

Norges riksfølge af N. D. V.

I aarets løb er stiftet 7 nye løger nemlig: "Fremad", Hvaler, "Arbeidernes vel", Årendal, "Daggru", Bangjund, "Folkets jal", Grønnerloffen, Åra, "Rokens fremtid", Røken, "Frihedens haab", Gromund, og "Haab om feir", Drammen, med et samlet medlemsantal af 150. Enkelte af disse løger har dog paa mindre end et kvartal oget sit medlemsantal til over 100. —

"Rokens fremtid" har æren af at være den løge, der har det høieste medlems-antal en enkelt løge nogenstinde har havt inden N. D. V., og det tiltrods for at stidets reaktionære partier og afholdsfor-eningen har gjort alt for at hindre dens fremgang bl. a. ved at negte logen hus. Vogen arbeider nu ivrig med at samle midler til eget hus, til hvilket de allerede har faat løfte om fri tomt.

Riksfølgenes samlede medlemsantal var

ved aarets udgang 656, hvilket er en forøgelse af 368 medlemmer siden 1905. I aarets løb er 2 loyer nedlagt, nemlig "Arbeiderpartiets fremstrid", Helgeland, og "Friheden", Fr.stad, desuden mangler rapport fra "Solglim", Sællevaag.

Arbeidet har i det forløbne aar vist glædelig fremgang, omend tilslutningen fra partifæller ikke saa langt nær er saa stor, som den burde være, idet mange fremdeles vedblir at staa tilsluttet reaktionære loyer og foreninger, der i politisk henseende gjør alt hvad de orker for at skade arbeiderpartiet og dets sag, og som følge heraf er disse loyer ogjaa fiendtliggjindet mod vor orden. Paa idst afholdte rigsløgemode blev det paalagt loyerne at sørge for, at de af deres medlemmer, der hadde sagforening, hvortil de kunde staa tilsluttet, ogjaa stod tilsluttet denne, da dette var en nødvendig betingelse for at bli medlem af N. O. V. I henhold til partiets love vedtog rigsløgemoder, at de enkelte loyer skal staa tilsluttet den stedlige parti-afdeling, hvor saadan findes. Paa steder, hvor parti-afdeling ikke findes, betaler rigsløgen direkte til hovedpartiet for disse loyer.

Flere loyer har i aarets løb udført ikke ringe agitationsarbeide, isæcielt kan nævnes loye "Fremstrid", Bergen, der under valgkampen afholdt flere folkemoder, hvortil afholdesjølket var indbudt, og der blev bl. a. fattet resolutioner, der opfordret afholdesjølket til at stemme paa arbeiderpartiets kandidater. Den samme loye har i de to sidste aar sammen med skolernes tilsynsudvalg arrangeret fest for folkeskolens barn 1. mai.

Tre af arbeiderpartiets redaktorer er verbandister, ligejom repræsentanten fra Bergen N. O. Sæbo er den første verbandist i Norges storting.

Ordenen er begyndt et energisk arbejde paa at samle arbeiderpartiets barn under afholdesjagens og socialismens fane, hvilket vil bidra til at holde dem borte fra

de reaktionære søndagsstokkr og afholdesforeninger.

I haab om jeit for socialismen og derved ogjaa jeit for ædrueligheden vil N. O. V. fortsette sit arbejde for rusdrikkens fjernelse fra vort folk, saa vort loien "afhold, oplysning, menneskeverd" i forening med "frihed, lighed og broderstab" kan bli virkeliggjort.

Rigsløgens sekretariat.

Arne Egge,
Bergen.

Bergen.

Beretning fra 15de marts 1906 til 15. marts 1907.

Efter fjoraarets beslutning om parti-afdelingens overtagelse af "Arbeider" blev det partiets første og største opgave at bringe bladet fremover, saaledes at det i den forestaaende valgkamp kunde værta partiets politiske interesser paa en tilfredsstillende maade, samtidig som man maatte ha bladets økonomiske fremgang for øie.

Under den 5. marts besluttedes "Arbeider" udvidet fra 5 til ordinært 6-spaltet format, hvilken beslutning efterfulgtes af en ihærdig agitation for bladets udbredelse.

Denne agitation gav i løbet af 14 dage en tilvækst af ca. 1450 nye abonnenter. Bladet har ogjaa senere været i stadig fremgang: mens saaledes oplaget ved nytår 1906 var ca. 2700, var det pr. 30. december 1906 vokset til ca. 5800.

Bladets regnskab for 1906 viser et samlet driftsoverskud af 2280 kroner. For "Arbeidet" maa det forløbne aar saaledes ses at betegne et særdeles godt aar og vil man benytte anledningen til at takke de mange partifæller for den interesse og det ihærdige arbejde de har gjort for bladet.

Demonstrationstoget 1. mai var, trods ugunstig veir, det største, som hidtil har været set her. Toget afsluttedes i Børneparken, hvor taler holdtes af d'hr. Alb.

Nic. Arnevig for 8-timersdagen og J. Angell Olsen for socialismen. Folkestolen hadde i lighed med foraaende aar friidag.

Den 17. mai arrangeres stemmerets- tog af partiets kvindeforeninger. Toget hadde bra tilslutning.

Valgkampen indledes med foredrag i Truhalen af dr. Alfred Griften. Under den senere valgkamp holdtes foredrag foruden af d'hr. Chr. D. Knudsen fra Kristiania og Joh. Gjostein fra Stavanger, af d'hr. Sæbo, Gindmundsen, Arnevig, Tofsjon, Angell Olsen, Wolff, Smith, Kristensen, Gullassen og Abref.

Valgagitationen drevs med al den kraft og energi, partiet raadet over. For de enkelte fredte valgtes fredsstyrer, der under parti styrets ledelse hadde at forestaa agitationsarbeidet.

Indledning beflaglæggesen i Bardo afholdtes protestmode i Folkets hus den 3. oktober med foredrag af hr. stortingsmand Egde-Nissen, og vedtoges folgende protestresolution:

"Arbeidere i Bergen, samlet indledning af myndighedsernes indstriden mod vore russiske broders arbejde for hjemlandets frihed, protesterer mod indførelsen af russisk censur i Norge. Beflaglæggesen af de socialistiske agitationsskrifter i "Timmeren"s trykkeri er vold mod al retfærdighedsfølelse."

Den 10. marts afholdtes mode med foredrag af hr. Joh. Gjostein angaaende regjeringens forslag om stydeovelses i skolen. Modet vedtog enstemmig folgende resolution:

"Et mode, sammenkaldt af Bergens arbeiderparti den 10. marts 1907, protesterer mod regjeringens forslag om indførelse af stydning i landets skoler.

Stydeovelses i skolen, der staar i stærk modsetning til skolens formaal forøvrig, vil medføre en yderligere indskrænkning af læseiden for de øvrige absolut nødvendige fag.

Stydeovelses i skolen vil videre bringe denne i et modsetningsforhold til mange

hjem, hvor forældrene af samvittigheds-hensyn ikke ønske, at deres børn skal op-læres i denne færdighed.

Endelig maa denne foranstaltning opfattes som stridende mod den aand, hvori Karistadoverenskomsten er affattet og vil være en hindring for et godt og fredeligt forhold til vort naboland."

Gruppemoder har været afholdt foruden de bystyremoder, hvor fager af større eller principiel betydning har været til behandling.

Partiets repræsentanter i skolestyret, d'hr. Rasmus Abref, dr. Magnus og Sæbo fremsatte i mai 1906 forslag om indførelse af frit skolemateriel, hvilket forslag under 20. september blev bifaldt i skolestyret med 12 mod 6 stemmer. Sagen vil komme til behandling i bystyret i løbet af vaaren.

Partistyret har bestaaet af d'hr. Rasmus Abref (formand), L. Madsen (kassierer), J. Hetseli (sekretær), J. Angell Olsen (redaktør), M. Samuelson og D. Halvorsen.

Partiet hadde ved aarets begyndelse 24 foreninger.

Tilmeldt i aaret er: Slagter- og kølfemageridentenes forening, Alindernes jagforening, Bogbindernes forening, N. D. B. lege "Ny tid", Avisbudenes forening og klub "Skuld".

Udmeldt er: Arbeiderpartiets kvindeforening.

Talt er partiet for tiden tilsluttet af 30 foreninger med ca. 1400 medlemmer.

Rasmus Abref.

Jvar Hetseli.

Drammen.

Aaret 1906 har for Drammens arbeiderparti været et særdeles stærkt udviklingsaar jaavel i økonomisk som politisk henseende.

Allerede i begyndelsen af aaret gif partiet igang med at staae eget hus. —

Drammens gamle Tivoli ved hvortorvet blev kjøbt i dette oiemed for en kjøbesum stor 7500 kroner. Ved partifællers opofrelse faabel i form af pengelaan som ydelse af gratis arbeide lykkedes det at faa huset omgjort, indredet og sat i brugbar stand til april flyttetid, og huset blev tat i brug og indviet ved en større festlighed 2. paastedag. Huset er git navnet "Folkets hus". Det har en brandtakst stor 17,300 kroner, og er det lykkedes at reise to panteobligationslaan i jamne, 1 i Norges hypotekbank stort 7000 kroner og 1 i Stoger sparebank stort 2000 kroner. Herved er faabel kjøbesummen som forandringsomkostningerne dækket. Denne laanesum — 9000 kroner — er partiets hele gjæld paa sit hus og eiendom. Ved aarets storingsvalg udfoldet partiet en ivrig og intens agitation. Resultaterne viste sig ogsaa ved valgene, idet partiets opstillede repræsentant for Strømsø og Tangens freds, hr. Torgeir Braa, ved omvalget den 4. september sejret med en overvegt af 214 stemmer.

Dette storartede valgresultat, som klart viser vor sags store, jiske fremgang og vækst i denne gamle konservative rede, skyldes vel i første række det store oprødnings- og oplysningsarbeide, vort partiorgan "Fremtiden" har udført i den korte tid (1½ aar), det har arbeidet her i Drammen og omliggende distrikter, og tillige den kraftige agitation, som partifællerne udøvet paa alle hold.

Af fredsstyrerne drevs agitation væsentlig med afholdelse af friluftsmøder paa byens to torve og andre dertil stiftede pladse i byens udfanter. For Strømsø og Tangen freds afholdtes 6 friluftsmøder og 2 møder i hus, for Brageræs freds 5 friluftsmøder og 2 i hus, samtlige var talrig besøgt, ja 3 var besøgt af tusinder af opmærksomme tilhørere.

Vi skylder her at bringe d'hr. Magnus Nilsen, Michael Puntervold og konsistorist Aslaksrud partiets varmeste tak for

deres værdifulde hjælp med sine foredrag under valgkampen.

Det folkevalgte tilsynsudvalg for Drammens folkeskoler har i aaret udarbejdet og oversendt til stolestyret forslag om frit undervisningsmateriel for alle barn ved Drammens folkeskoler. Stolestyret har imidlertid ikke fundet at kunne gi sagen sin tilslutning og har sendt sagen tilbage til tilsynsudvalget; dette har nu overgit sagen i partiets hænder og vil den rimeligvis bli opstillet som første post paa partiets program ved høstens kommunvalg.

Partiets kommuneafraktion har ved forskellige leiligheder i kommunestyret forsogt at fremme spørmaal, som er af interesse for den arbejdende klasse at faa rettet en imule paa; men er den konservative majoritet i kommunestyret saa sterk, at det er haabløst at faa udrettet noget nærværdig.

Partiets medlemsantal er i slutten af 1906 steget fra 500 til 700. Som man vil se af denne beretning har der i Drammens arbeiderparti i 1906 været en god fremgang paa alle omraader.

Nils Folkedal, Mathias Lindal,
p. t. formand. p. t. sekretær.

Kristiansjand S.

"Kristiansjands arbeiderparti", som afloste "Fag- og arbeiderforeningernes centralstyre", dannedes den 1. april 1906 med et samlet medlemsantal af ca. 200. Fra 1. juli 1906 har organisationen været tilsluttet "Det norske arbeiderparti". I lighed med tidligere aar arrangeredes 1. mai-demonstrationsstog, hvori 3—400 personer deltog. Der har været afholdt 2 politiske foredrag, 1 af dr. Eriksen og 1 af arbeiderpartiets udsending, hr. Roh. Johnsen. Endvidere har der været afholdt 8 repræsentantmøder, 6 færemøder, 2 almindelige vægemoeder og 1 offentlig møde til protest mod regeringens beslaglæggelse

af de russiske revolutionskrister paa "Finmarkens" trykkeri i Bardo.

Ved stortingsvalget opstillede til kandidater maler Jakobsen og stomager Moe. Valgets resultat viste ingen fremgang, hvad der gjorde oprettelsen af et lokalt partiorgan nødvendig.

Efter initiativ af "Kr.sands soc.-dem. forening" dannedes med landsstyrets samtykke partiorganet "Sorlands Social-Demokrat" i et konstituerende mode mandag den 26. november. Ifølge bladets statuter er dette "Kr.sands arbeiderparti"s eiendom og kan ikke overdrages til privatpersoner. Det redigeres af en komite, og dets anliggender afgøres paa arbeiderpartiets generalforsamling. Bladet, hvis prisen blev udgitt i 2000 eksp., har allerede et abonnementsantal af 6—700, og vi haaber, at det ved stadig oget udbredelse, særlig i arbeiderkredse, vil bli et godt og virksomt middel til organisationens fremgang her paa stedet — til gavn for det hele parti.

Gabriel Gunderjen,
formand.

M. Halvorjen,
sekretær.

Larvik.

Der har været afholdt 4 medlemsmøder, 8 styremøder, 2 generalforsamlinger, 1 diskussionsmode, 6 valgkomitemøder. 1. mai afholdtes intet demonstrationstog, men et offentligt mode med hr. Sven Matsjon som foredragsholder. Efter det godt besøgte mode afholdtes en fest.

Organisationen har oprettet et fællesbageri, som gaar bra. Under valget drev vor forening en ihærdig agitation. D'hr. Gjosteen fra Kristiania og Jorgen Berge fra Larvik holdt politiske foredrag, hvilke vi især maa tilskrive det gode resultat, som vort parti opnaaet, idet vi gif ud af valgkampen som en flot nr. 2. Organisation har efter Sandefjord arbeiderfamfunds initiativ nedjat en aviskomite paa 3 med-

lemmer. Efter aviskomiteens indstilling at komme kan partiorganet startes i 1907.

Vor forenings medlemsantal har desværre svundet ind i aarets løb; men vi saa medlemmer tar i det, vi kan, for at Larvik kan vindes for socialismen.

Med partihilsen

Hans Rasmussen,
sekretær.

Mos.

Partiets interesser og virksomhed i 1906 har samlet sig om stortingsvalget. Allerede i januar optoges saaledes valgspørgsmaalet til behandling.

Vi forstod, at den mest hensigtsvarende og virksomme støtte vilde være et lokalt organ. En overenskomst med "Moss Aftenblad" kom istand. Hermed anjaa hovedstyret sig tilfreds.

Mønstingsdagen 1. mai nærmet sig og man gjentog en skriftlig henvendelse til driftsherrerne og skolestyret om fridag for arbeiderne og skolen.

Skolen tog hensyn hertil og besluttet at henlægge den maanedlige fridag til 1. mai. Dagen fejredes med demonstration efter arbeidstid: Taler holdtes af pastor Duckert.

Det egentlige valgarbeide indtraadte straks efter 1. mai og indlebedes med et godt besøgt mode, hvor hr. dr. Grifsen talte. Efterat ha rettet en henvendelse til afholdsfolket og cellulosearbeiderne om at slutte sig til vort program og stemme paa vor kandidat, besluttedes paa partiets generalforsamling den 17. juni at gaa selvstændig til valg paa det af "Det norske arbeiderparti" landsmode vedtagne program. Til stortingsrepræsentant nomineredes hr. adjunkt Schreiner og til vara-mand hr. mollearbeider Hans Andreasen. Der udføldedes en ihærdig agitation. Politiske foredrag holdtes bl. a. af d'hr. dr. Nilsen, Magnus Nilsen, Einar Li og M. Buntervold foruden foreningens egne folk. Den 19. august foretoges et stort valgto. Valget hadde det resultat, at hoiere og ven-

stre ved forenede bestrebelser seirer. Partiets første skridt efter valgkampen var opprettelse af en eksped. for "Soc.-Dem."

Paa hovedstyrets vegne

N. Grimstrand,
sekretær.

Narvik.

Narvik arbeiderparti består af 7 tilsluttede foreninger med et samlet medlemsantal af ca. 220. Partistyret har i 1906 afholdt 47 møder. Desuden har der inden partiet været afholdt 10 fællesmøder. Af foredrag har der været afholdt 14, hvoraf det stedlige styre har foranstaltet afholdt 10, "Det norske arbeiderparti" og "Norsk arbeidermandsforbund" til sammen 3 og "Den faglige landsorganisation" 1.

Partiet har i anledning af beslaglæggelsen af de russiske skrifter, som trykkes i Bardo, indbudt til massesempe, hvor der blev vedtaget en protestresolution.

Partiet gik til valg paa egen liste under valget af en repræsentant til bystyret, hvor det gik af med seiren.

Partiet har ledet 1. og 17. maidemonstrationen.

Ved forligelseskommissærvalget gik partiet til valg paa egen liste og gik af med seiren.

Ved stortingsvalget udfoldedes et intense arbejde, som viste godt resultat, men paa grund af, at vort parti i Bodo er saa lidet og vi ingen videre tilslutning udover partiet fik der, saa tabte vi dette valg. Man undlader ikke at bemærke, at dette tab var blot nominelt; thi reelt vandt vort parti stor tilslutning. Partiets kandidat fik ved omvalget 615 stemmer. Ved valg af 3 medlemmer til Narvik folkestyres tilfønsudvalg gik partiet til valg paa egen liste og satte ind sine kandidater med stor majoritet.

Blandt de sager, som er behandlet, er planen for den kommunale fattigpleie; vi har taget ordet for drøglestrafens afskaffelse i folkskolen.

Partiet har indsendt til magistrat og formandskab forslag paa medlemmer til fabriktilsynet.

Paa initiativ af arbejderforeningen har iværksmaalet om, hvorvidt man skulde bibeholde redaktør for "Fremover" eller lade det redigeres af en komite, været behandlet i to fællesmøder. I det sidste blev nederanført forslag vedtaget saaledes:

1. punkt med 36 mod 16 st.

2. punkt enstemmigt.

Forslaget:

- I. Redaktøren for bladet "Fremover" opsiges paa lovlig maade.
- II. Fællesmødet vælger en komite til at udarbejde plan for bladets fremtidige redaktion og fremlægge forslag til forsk. generalforamling.

Da sagen havde faaet dette udfald sa redaktøren op pladsen efter den i loven fastsatte tid — 3 maanedes.

Partistyret har i kombineret møde med sine bystyrerepræsentanter haft byens budget til behandling og taget stilling til de voksler, man særlig fandt at burde sætte sig ved. —

A. Soien, N. D. Munkevold,
formand. sekretær.

Sarpsborg.

I det forløbne aar er afholdt 2 generalforsamlinger, 6 medlemsmøder, 15 styremøder, 1 fællesmøde for det stedlige styre af N. A. F. og arbeiderpartiets styre, samt 4 fællesmøder for partistyret og partiets kommuneafdeling.

Ved begyndelsen af aaret bestod partiet af 7 foreninger med til sammen 173 medlemmer. I aarets løb er indmeldt 3 nye foreninger. Samtidig er de tilsluttede foreningers medlemsantal ganske betydelig forøget. Partiet består nu af 10 foreninger.

I forening med Tr. stad arbeiderparti og Smaalenenes amts arbeiderparti har vor samorganisation deltaget i oprettelsen af vort eget lokalorgan "Smaalenenes Social-Demokrat", der nu er i god gænge.

Bestyrelsen for de foreninger, der er tilsluttet vort parti, har taget initiativet til oprettelse af en kooperativ handelsforening, som nu er i virksomhed med en storartet tilslutning.

I kommune-fraktionen har iaar — som forrige aar — vore repræsentanter været paa vagt for vore fælles interesser. Af større sager, som af vor partifraktion har været fremført til behandling, kan nævnes forslaget om kommunalt skolemateriel for folkeskolens elever. Dette forslag fik under jagens behandling i repræsentantskabet vore partifællers stemmer plus 1 venstre.

Foranstaaende er i hovedtrækkene det vigtigste af vort partis virksomhed i aaret 1906. Det kunde nok ønskes, at meget mere havde været udrettet, men styret har forjagt at ofre al den tid, som paa nogen maade kunde tillades, til arbejde i partiets tjeneste. Fremgangen i medlemsantal har i det forløbne aar været storartet; men endnu flere maa vindes. Over halvparten af vore medlemmer er endnu ikke stemmeberettiget; men ogsaa de stemmeberettigedes antal er godt og vel fordoblet siden kommunevalget i 1904, saa at vi har grund til at se fremtiden imøde med lysse forhåbninger og med friskt mod og fornyet kraft og energi ta fat paa arbeidet i det kommende aar. Det, som det nu først og fremst gælder, er udbredelsen af vor presse. Det er en klam, at kun en trediedel af Sarpsborgs organiserede arbejdere er abonnenter paa sit eget blad.

For Sarpsborgs arbeiderpartis fære.

A. t. Anderssen, R. Jørgensen,
formand. sekretær.

Trondhjem.

Tilslutningen til vort parti er fremdeles i jevn vækst, saa at partiet nu tæller 38 foreninger med ca. 1800 medlemmer (mod 1600 medlemmer i 1905). Forstaaelsen af, at partiet nu er det eneste, som fører an i kampen for bedre levevilkår for det arbejdende folk, er nu kommet saa

langt, at efterhvert som en forening stiftes, sker dette i tilslutning til vort parti, og uden at indmeldelsen foraarjager nogen dissens inden foreningen. At ungdomslagene ved sin agitation for udbredelsen af vort blad og ved sine møder og diskussioner har været en væsentlig faktor for opnaaelsen af dette gode resultat, er sikkert og indebærer ogsaa et bevis for, at fremtiden hører os til. At d'hr. Kallvåg, Thorsnes, Buen, Traummel og Herman Mars ved sine foredrag jaavel i byen som i landdistrikterne har indlagt sig stor fortjeneste af vort parti, bør ogsaa i denne forbindelse noteres.

1. maidemonstrationen var ogsaa iaar vellykket. Over 2000 mennesker tog den solblanke maidag ud til talertribunen, hvor taler holdtes af E. Jevneisen fra Kristiania og redaktør Buen. Centralstyrets opfordring til at demonstrere for kvindestemmeretten den 17. maj efterkom afdelingen ved at arrangere et større friluftsmøde med taler af d'hr. Traummel, Herman Mars og Buen. Dette møde var besøgt af flere hundrede mennesker.

Partiets deltagelse i aarets valg begyndte med forligelseskommissærvalget i februar, da partiet monstrete over 200 stemmer, som maa siges at være et ganske betragteligt stemmetal, naar man tar hensyn til valgdeltagelsen, som ikke var sænderlig stor, da kun 600 stemmer afgaves.

At begynde med noget arbejde i anledning af stortingsvalget, for frøningen her i byen var overhaat, var ikke tale om; men da denne vel var bejorget, begyndte man at ruste sig til kampen. Stygge spaa-domme blev os til del i anledning af frøningen — baade af partifæller og andre. Thi man mente, at kongebegjeiringen og jestrøjen vilde forvandle folk jaaledes, at det ikke var ørenshyd at saa for os. Imidlertid indvirket vor kommune-fraktions optræden ved denne anledning paa en saa heldig maade, at vi næsten kan si at være det eneste politiske parti, som virkelig havde nogen fordel af frøningen. Thi mens de andre partier var begejstret over konge-

flaen, stemte vore folk mod enhver bevilgning og glimret ved sin fraværelse ved alle anledninger. At vi holdt linjerne klare, gjorde ikke liden virkning.

Valg af fredsdyrer, anjættelse af rodesformænd m. v. tog ogsaa lidt tid, saa det led noksaa langt paa sommeren, for den egentlige valgagitation tog sin begyndelse. Men da partifællerne i de forskjellige fredse hadde nomineret sine kandidater, blev der sat fuld kraft paa og en række møder baade i hus og fritluft blev holdt med taler af de forskjellige kandidater, samt af d'hr. S. Bernsten og M. Buntervold fra Kristiania.

Partiet gik ud fra, at vi skulde ha de bedste chancer i 3. og 4. kreds, hvorfor partiets eventuelle stortingsmænd, d'hr. Jødter Brevig og redaktør Buen, blev stillet her. I 3. kreds slog hoiere, venstre og en stor del af afholdsfolket sig sammen om den mangeaarige stortingsmand bankchef Halvorsen, som blev gjenvalgt. I 4. kreds blev redaktør Buen valgt.

Alt ialt maa det sies, at socialdemokratiet i Trondhjem er i stadig vekst og fremgang. Vi har saaledes de bedste udgifter til med tiden at seire. At saa vil se, viser da ogsaa tilgangen af nye tægere paa vort blad. Fjor ved nytår var "Nye Tids" oplag 3600. Det er nu vokset til 4200. Takket være den kraftige agitation, som nu paagaar for udbredelsen af vort blad, faar vi stadig nye tægere. —

Ola Eggem,
formand.

M. Tronsdal,
sekretær.

Kvindeforbundet.

Tilsluttet forbundet er det samme antal foreninger som ved udgangen af aaret 1905, nemlig 9 med et medlemsantal af ca. 300. Der er ingen nye foreninger indmeldt, men Frugthandlersternes forening har anmodet om at bli optat i forbundet, og foreningen vil sandsynligvis snart bli indmeldt.

Paa sidst afholdte aarsmode valgtes

fru Thora Westerdal som formand for forbundet; men allerede i marts meddelte hun skrevet, at hun ikke længer kunde fungere, da hun om kort tid skulde reise til Amerika. I hendes sted valgtes fru Thues som formand.

Tilstels paa grund af forbundstassens daarlige økonomiske stilling har forbundet i det forløbne aar ikke kunnet lægge det arbejde i agitationen for kvindernes organisation, som den paa sidst afholdte aarsmode vedtagne udtalelse forudsætter; der har manglet kræfter til at udføre dette arbejde.

Cirkulæret fra centralskyret angaaende tegning af bidrag til Bernhard Hansens jend har forbundet givet sin fulde tilslutning og omvendt til foreningerne med anbefaling til at støtte jagen. Egejaa ligger fra Larviks arbeiderparti om tegning af bidrag til afholdte partifælle Rasmusens enke. Fra kvindesagsforeningen er indsendt ligger med anmodning om tilslutning til en henvendelse til stortingets repræsentanter om at søge politisk stemmeret for kvinder gennemført i denne tingperiode.

I anledning af 17. maimonstrationerne for kvindestemmeretten har forbundet i lighed med tidligere aar jendt henstillinger til udenbys kvindeforeninger om at foranstalte demonstrationstog eller møder for kvindestemmeretten 17. mai. Egejaa er der steet henvendelse til udenbys foreninger med opfordring om at slutte sig til kvindeforbundet.

For at styrke samarbeidet mellem foreningerne indbyrdes og for at styrke organisationen inden de forskjellige sag har forbundet henstillet til foreningerne at foranstalte møder med afholdelse af foredrag, faglige og politiske, med indbudelse af de forskjellige sags kvindelige udøvere og andre foreningers medlemmer. Forbundet skal stadig staa til hjælp med at skaffe foredragsholdere samt ude anden støtte. —

I anledning af stortingsvalget 1906 besluttet forbundet at afholde 2 offentlige

moder, jærlig beregnet paa at saa kvin-
derne interesseret og med de midler, der
stod til deres raadighed, at delta i valg-
arbeidet.

Af uorganiserede avisbud oprettedes
sommeren 1906 en sygetasje, der kaldes
"Avisbudenes originale sygetasje". Denne
sygetasje har anseet om at bli optat i for-
bundet som særstilt forening. Da denne
sygetasje intet politisk standpunkt indtar og
i sine love kun har fastsat regler og be-
stemmelser for sygdomstilfælde o. lign.,
jaamt da Avisbudenes forening staar til-
sluttet forbundet, har forbundet fundet ikke
at kunne opta denne sygetasje, men har
anbefalet dens medlemmer at indmelde sig
i den bestaaende Avisbudenes forening for
derigjennem at bli medlemmer af for-
bundet.

Styret for
Arbeiderpartiets Kvindesforbund.

Nordre Trondhjems amt.

(Fra 1. juni 1906 til 19. mai 1907).

Paa aarsmodet ifjor blev bevilget 200
kroner af amtspartiets kasse til agitation
i amtet. Paa ansøgning fra styret fik end-
videre partiet et tilskud fra Det norske ar-
beiderparti stort 50 kroner. Dette kon-
tante beløb — til sammen 250 kroner —
blev ifølge aarsmodets beslutning ligelig
fordelt og anvendt til agitation inden am-
tets 4 valgkredse. Ligeledes fik partiet en-
del brochurer fra Det norske arbeiderparti
til uddeling. Da stortingsvalget netop stod
for døren, blev agitationen lagt an slig,
at man kunde gjøre sig haab om at opnaa
det bedste mulige resultat af dette. Det
var første gang at partiet som saadant
skulde optræde helt selvstændig ved det stats-
borgerlige valg, og det var jo som en
følge deraf helt umulig paa forhånd at
danne sig nogenformig mening om, hvor-
ledes udfaldet vilde bli. Det viste sig
imidlertid, at resultatet blev saa til-
fredsstillende, som man efter forholdene
kunde vente sig det.

I amtets 4 valgkredse blev der til-
sammen afgit 695 stemmer paa arbeider-
partiets kandidater.

Om ikke dette stemmetal kan synes at
være saa særdeles stort, naar man sam-
menholder det med det stemmetal, som de
andre partiets kandidater opnaaet, saa tror
vi dog, at vort parti kan føle sig vel til-
freds med resultatet denne gang, da det
er et uimodsigelig bevis for, at den agi-
tation, som vort parti har ført siden det
blev stiftet og indtil nu, har formaet
at rødfæste socialismen her i amtet. Og
det er partiets haab, at det fra, som
nu holder paa at spire og viser frugter
paa mange hold, fremdeles maa affætte
nye stød i de strog af amtet, hvor der
endnu paa grund af forskjellige omstændig-
heder har været umulig at henlægge nogen
nævneværdig agitation for vor sag og for
vort parti.

I Namdalens valgkreds blev i fælles-
møde af de engere foreninger den 24.
juni 1906 hr. guldsmed Roesen engageret
som agitator i kredsen for et tidsrum af
5 uger. Han holdt da endel foredrag i
Bangsund, Spillum, Alhusstrand, Stat-
land, Lausnæs, Oplo og Norvit; men no-
gen ny forening blev ikke stiftet.

I Værdalens valgkreds er flere fore-
drag afholdt af hr. J. Myrnes, og i
Snaasens valgkreds har ogsaa hr. Myr-
nes holdt endel foredrag, ligesom der og-
saa i denne valgkreds er afholdt foredrag
af A. Buen og Herman Nars. Den sidst-
nævnte har ogsaa i Stjørdalens valg-
kreds, fornemmelig i Meraker, holdt flere
foredrag, som vistnok vil komme til at
bære gode frugter for vor organisation.

Da aarsmodet ifjor vedtog de nye
love, hvorefter der i amtets valgkredse,
hvor der findes mer end en partiforening,
skal oprettes

fredspartier

saa var det jo forudsætningen, at disse
fredspartier skulde forestaa agitationen hver
i sin valgkreds.

I Stjordalens valgfreds er endnu intet fredsparti organiseret; men vort parti har i denne valgfreds for øie- blifket følgende foreninger:

1. Stjordalens arbeiderlag.
2. Mandfjelds grubearbeiderforening.
3. Slieberarbeidernes fagforening, Merater.
4. Merater arbeiderlag.

I Værdalens, Snaaens og Namdalens valgfredse er fredspartierne organiseret.

Værdalens fredsparti blev stiftet den 8. juli 1906 og er nu tilsluttet af følgende foreninger:

1. Værdalens arbeiderlag.
2. Indtrondelagens veiarbeiderforening.
3. Hørens socialdem. forening.
4. Sparbu arbeiderparti.
5. Værdalens arbeiderparti.
6. Sparbu arbeiderpartis 2. afdeling.
7. Hustad jogns arbeiderparti.
8. Sparbu østre arbeiderparti.

Snaaens fredsparti blev stiftet den 1. juli 1906 og er tilsluttet af følgende foreninger:

1. Snaaens arbeiderparti.
2. Stod og Egges sociald. forening.
3. Stenfjær arbeiderparti.

Namdalen's fredsparti blev stiftet paa et møde i Ramsos den 26. august 1906 og bestaar af følgende foreninger:

1. Bangjund arbeiderparti.
2. Ramsos arbeiderparti.
3. Veiarbeiderforeningen "Framsteq".

Idet partistyret afslutter denne beretning om amtspartiets virksomhed i det forløbne aar, vil vi utruffelig gjøre

opmerksom paa, at der vistnok fra styrets side kunde ha været gjort mere for organisationen end det som er gjort. Men naar ikke det er blit tilfælde, saa skyldes dette forskjellige omstændigheder. I særdeleshed tor vi fremhæve, at da agitationen og det bidrag, som blev bevilget til denne, helt blev overladt til fredspartierne og fredsstyret, saa har samorganisationens styre paa en maade naat uden midler til at foreta noget nævneværdig i agitatorisk henseende. Saa vil vi tilslut udtale ønsket om, at vort parti maa vokse sig stort og stærkt ogjaa her i nordre amt, og at de socialdemokratiske idéer maa trænge sig ind hos flere og flere, saaledes at vi ved næste forsøg, naar vi igjen mødes for at raadslaa med hinanden om fælles sag og fælles anliggender, kan opvise bedre resultater og større frugter af vort arbejde i den internationale socialismes tjeneste.

A. A. Jensen,
formand.

Nedemarkens amts arbeiderparti

bestod ved aarets begyndelse af 13 foreninger. Af disse er i aarets løb 1 udmeldt og 1 nedlagt. 4 foreninger er indmeldt. Noget planlagt agitation for at øge tilslutningen til amtspartiet har ikke været drevet i aaret. Dog har amtspartiets formand og tildels andre bestyrelsesmedlemmer deltaget i forskjellige arbeidermøder udenfor vort parti for at vejlede arbeiderne med hensyn til vort partis optræden og politisk.

For amtsstyret:

O. Holmen,
sekretær.

Det norske arbeiderpartis regnskab for 1906.

Indtægt:

Kassebeholdning fra forr. aar	17.56
Partifontingent	5,688.69
Overskud ved fester o. lign. .	386.03
Salg af brochurer	1,154.26
Bidrag til agitationen, indtægt af 1. mai m. v.	4,027.29
Uldtat af Arbeiderbanken . .	50.00

Nr. 11,323.83

Udgift:

Det internationale bureau .	146.20
Husleie	274.00
Tryksager	75.25
Landsmødet i Krania 1906 .	1,012.08
Landsstyremøte " " .	14.60
Lønninger:	
Sekretæren fra $\frac{1}{1}$ — $\frac{15}{10}$ 06	1,600.00
Kontorhjælp	480.00
	<u>2,080.00</u>
Trykning af brochurer . . .	414.90
Agitationen	6,333.45
Porto og kontorjager	270.62
Telefon	80.00
Bidrag til Fagf. samløseforening	100.00
Assurance	8.75
Tilfældige udgifter	61.20
Kassebeholdning $\frac{31}{12}$	452.78

Nr. 11,323.83

Beholdning $\frac{1}{1}$ 1907:

Kassebeholdning fra forr. aar	fr. 452.78
I Arbeiderbanken 224.45 + renter 36.39 .	260.84
Beholdning af brochurer	1,157.98

Nr. 1,871.60

Revideret og fundet i orden.

Joh. Regnøll.

P. H. Pettersen.

„Social-Demokraten“'s regnskab for 1. halvjaar 1906.

Indtægt:		Udgift:	
Kassebeholdning pr. 1/1 . . .	123.87	Arb. Aftietrykkeri . . .	10,660.00
Kontingent:		Papir	4,977.69
indenbys	10,961.45	Redaktionen	6,553.33
udenbys	10,287.23	Ekspeditionen	2,454.00
Reklameannoncer	12,528.38	Do. udenbys	1,212.90
Løbsalg	446.95	Annonsprovision	656.97
	<u>34,224.01</u>	Budløn	4,291.95
		Husleie, lys og	
		renhold	826.80
		Porto og fragt	1,595.24
		Afcienskrift. og	
		bogb.arbejde	121.50
		Telefonafgift	80.00
		Revision	120.00
		Diverse	188.50
			<u>33,738.88</u>
		Afdrag paa banklaanet	500.00
		Kassebeholdning pr 30/6	109.00
	<u>34,347.88</u>		<u>34,347.88</u>

Johan Hørsrud.

Revideret og fundet i orden.

Joh. Regnéll.

A. E. Knutsen.

„Social-Demokraten“'s regnskab for 2. halvår 1906.

Indtægt:		Udgift:	
Kasjebeholdning pr. $\frac{1}{7}$. . .	109.00	Arb. Aktietrykkeri . . .	12,160.00
Kontingent:		Papir	8,258.46
indenbys	12,651.00	Redaktionen	7,522.75
udenbys	12,347.20	Ekspeditionen	3,600.00
Reklameindtægter	15,606.90	Do. udenbys	1,178.90
Løbsalg	855.85	Annonceprovision	936.76
		Budløn	4,391.85
	41,460.95	Porto og fragt	2,099.35
Bidrag til agitationen for		Snusleie, lys og	
bladet	100.00	renhold	803.65
		Aktieindsamlingen og	
		bogb. arbejde	241.61
		Telefonafgift	80.00
		Revision	60.00
		Diverse	76.67
			41,410.00
		Kasjebeholdning pr. $\frac{31}{12}$. . .	259.95
	<u>41,669.95</u>		<u>41,669.95</u>

Aktiekapitalen pr. $\frac{1}{7}$	kr. 76,040.99
Ehr. S. Munksgaard	800.00
	<u>kr. 76,840.99</u>

Status pr. $\frac{31}{12}$ 1906.

Aktiva:		Passiva:	
Reklameindtægter	7,430.98	Arb. Aktietrykkeri	4,075.00
— heraf tvilsomme	1,131.75	Papir	1,394.31
		Redaktionen	500.00
	6,299.23		5,969.31
Inventar	1,450.00	Formue	2,039.87
Kasjebeholdning	259.95		
	<u>8,009.18</u>		<u>8,009.18</u>

Johan Hørsrud.

Revideret og fundet i orden.

A. Johansen.

Joh. Regnøll.

A. Munksgaard.

Storingsvalgene 1906.

A m t e n e.

A m t.	Valgsteds.	1906.				Arbejderpartiets repræsentant.		Arbejderpartiets boramand.		1906.		
		Valgt af st. valg.	Arbejder- partiets st. valg.	Arbejder- partiets st. valg.	Arbejder- partiets st. valg.	Ravn.	Stilling.	Ravn.	Stilling.			
Smaalene.	1. Eidsberg	2200	1640	158	2	Brekhang, A.	indef	Stenrud, E. L.	husemand	160	5	
	2. Jde og Rarler	2098	2323	134	1	Stallström, E. E.	stenhugger	Ried, A.	malt og indef	135	1	
	3. Tunc	132555	2441	426	7	Roefkau, A.	arbejder	Stavet, J. O.	gaardbruger	433	7	
	4. Glemminge	2591	2494	622	700	Petterien, J.	isagemeier	Kalen, L. P.	do.	618	698	
	5. Rygge	2655		124		Evensen, E.	gaardbruger	Lien, L.	møller	124		
Akershus.	1. Bærum og Sollo	725	3271	3442	976	1407	Tøstetud, O. N.	redaktionssekr.	Gudem, L.	gaardbruger	975	1407
	2. Aker	789	3311	3690	1252	1711	Bergersen, A.	materialforv.	Olson, K. A.	lærer	1254	1701
	3. Nedre Romerike	21	2920	3206	370	533	Sundby, M.	isagemeier	Dahl, O. E.	gaardbruger	368	530
	4. Mellem —	329	3084	3686	936	1208	Salvorien, M. J.	bogtrykker	Reith, P.	arbejder	936	1207
	5. Øvre —	250	2731	2952	612	845	Olstrup, K. E.	indef. og gddr.	Evensen, R.	reparatør	607	845
Nedemarken.	2. E. Nødemarfen	3443	3791	309			Nohansen, E.	verfiedarb.	Amundsen, K.	indef	255	
	4. Solør	3134	3452	589			Olson, Erik.	lærer	Ebbel, J.	gaardbruger	585	
Bustfud.	1. Ringerike	694	3168	3593	1119	1742	Baarud, M.	fabrikarbejder	Lvberg, A. J.	fabrikarb.	1122	1731
	2. Hallingdal	95	3093	3811	654	448	Rais, J.	jernb. oplynn.	Routen, O.	affordform.	646	444
	3. Bustrud	430	2825	2932	986	1357	Lrning, M. L.	lærer	Henslie, A.	indef	963	1357
	4. Rumedal	277	2570		466		Andersén, O.	fiskefanger	Stedelt, J. E.	gaardbruger	466	
Jarlberg og Larvik.	1. Sofner	2098	2364	479	450		Martinsen, L.	gdr. og jagarb.	Lvass, A.	arbejder	479	451
	3. Sandehved	1914		123			Gytnum, L.	arbejder	Rising, L.	indef	123	
Gratberg.	2. Ørsten	2261		588			Rara, L.	arbejder	Ried, L.	mefanter	539	
	3. Øst-Telemarfen	137	2358	135			Riet, J.	—	Stulund, P.	arbejder	132	
	4. Vest- —	2317		43			Engelsten, P.	indef	Stangebo, E. L.	—	43	

Postgrund	750	783	103	37	Andersen, L.	bogermester	Sang, D.	102	37
Arendal	1029	1109	70	40	Sundt, N. A.	jernbanearb.			
Kristianssand: 1. Kæftningen	622	987	106	65	Moe, A.	komager	Olsen, M.	106	65
2. Baugheien	834	111	111		Jacobsen, A.	maler	Solheim, O. M.	110	
Stabanger: 1. Solmen	726	1984	386	10	Evilund, J. L.	handelsmand	Johannsen, L.	383	10
2. Verket		2148	749	914	Østetun, Johan	lærer	Røien, A.	742	910
Saugefund	941		193		Sverien, N.	komager	Blitsbavn, S.	192	
Bergen: 1. Rygaard	2500	2592	604	559	Olsen, J. Angell	redaktør	Ljønneland, S. A.	604	559
2. Nordnes	2746	2771	700	717	Antonissen, G.	handelsbrg.	Clarsen, S. M.	702	717
3. Kalfaret	2054	2530	2691	807	Bolff, W. N.	adjunkt	Otterstad, N. N.	807	845
4. Sundviken		2609	2764	1098	Enbø, L. D.	komagerm.	Gubmundien, N.	1098	1169
Kalefund og Røde	270	1922	2249	684	Berge, J. D.	trælastbdl.	Dien, G. D.	675	843
Kristiansfund	126	1703	1920	211	Siem, A.	arbeider	Stalbe, A.	190	165
Krondhjem: 1. Ørtaøren og Ålen	1437		354		Schiel, W.	smed	Murjand, G.	353	
2. Kalvskindet	1454	1725	434		Kalberg, N. A.	smelter	Kalvaa, A.	433	
3. Vasslandet		1449	647		Brevig, G.	"	Eggen, D.	631	
4. Lademoen		1156	688		Buen, Anders	redaktør	Schæffo, A.	687	
Flodø og Kartvik	324	1248	1374	497	Berge, Jørg	redaktør	Gulthim, A.	479	459
Hammerfest, Vardø og Vadsø	194	1044	623		Engede-Risten, A. S.	postmester	Olsen, A. A.	625	
	5, feli								

Tilfammen i byerne 22,558
i landdistrikterne 20,235

Salt 42,793

